

PARADOKS Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi
PARADOKS Economics, Sociology and Policy Journal

*Meslek Yüksekokullarından Mezun Olan Öğrencilerin
İstihdam Sorunları*

*The Employment Problems of Graduands Graduated From
Vocational High Schools*

Öğr. Gör. Sevilay KONYA
Selçuk Üniversitesi Taşkent MYO
Dış Ticaret Bölümü

Öğr. Gör. Sadife GÜNGÖR
Selçuk Üniversitesi Taşkent MYO
Dış Ticaret Bölümü

© 2005 - 2015

PARADOKS Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi

PARADOKS Economics, Sociology and Policy Journal

Mayıs/May 2015, Cilt/Vol: 11, Sayı/Num: Özel Sayı 1 /Special Issue 1

ISSN: 1305-7979

Editör/Editor-in-Chief

Doç.Dr.Sema AY

Editör Yardımcıları/Co-Editors

Doç.Dr.Elif KARAKURT TOSUN

Dr.Hilal YILDIRIR KESER

Uygulama/Design

Dr.Yusuf Budak

Tarandığımız Indexler /Indexes

Dergide yayınlanan yazılardaki görüşler ve bu konudaki sorumluluk yazarlarına aittir. Yayınlanan eserlerde yer alan tüm içerik kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

All the opinions written in articles are under responsibilities of the authors.

None of the contents published cannot be used without being cited.

Yayın ve Danışma Kurulu / Publishing and Advisory Committee

Prof.Dr.Veyssel BOZKURT (İstanbul Üniversitesi)

Prof.Dr.Recai ÇINAR (Gazi Üniversitesi)

Prof.Dr.R.Cengiz DERDİMAN (Uludağ Üniversitesi)

Prof.Dr.Zeynel DİNLER (Uludağ Üniversitesi)

Doç.Dr.Aşkın KESER (Uludağ Üniversitesi)

Yrd.Doç.Dr.Emine KOBAN (Beykoz Lojistik Meslek Yüksek Okulu)

Yrd.Doç.Dr.Ferhat ÖZBEK (Gümüşhane Üniversitesi)

Yrd.Doç.Dr.Senay YÜRÜR (Yalova Üniversitesi)

Dr.Sema AY (Uludağ Üniversitesi)

Dr.Zerrin FIRAT (Uludağ Üniversitesi)

Dr.Elif KARAKURT TOSUN (Uludağ Üniversitesi)

Dr.Hilal YILDIRIR KESER (Uludağ Üniversitesi)

Hakem Kurulu / Referee Committee

Prof.Dr.Veyssel BOZKURT (İstanbul Üniversitesi)

Prof.Dr.Recai ÇINAR (Gazi Üniversitesi)

Prof.Dr.Mehmet Sami DENKER (Dumlupınar Üniversitesi)

Prof.Dr.R.Cengiz DERDİMAN (Uludağ Üniversitesi)

Prof.Dr.Zeynel DİNLER (Uludağ Üniversitesi)

Prof.Dr.Hasan ERTÜRK (Uludağ Üniversitesi)

Prof.Dr.Erkan IŞIĞIÇOK (Uludağ Üniversitesi)

Prof.Dr.Bekir PARLAK (Uludağ Üniversitesi)

Prof.Dr.Ali Yaşar SARIBAY (Uludağ Üniversitesi)

Prof.Dr.Şaban SİTEMBÖLÜKBAŞI (Süleyman Demirel Üniversitesi)

Prof.Dr.Veli URHAN (Gazi Üniversitesi)

Prof.Dr.Uğur YOZGAT (Marmara Üniversitesi)

Doç.Dr.Hakan ALTINTAŞ (Sütçü İmam Üniversitesi)

Doç.Dr.Hamza ATEŞ (Kocaeli Üniversitesi)

Doç.Dr.Kenan DAĞCI (Yalova Üniversitesi)

Doç.Dr.Kemal DEĞER (Karadeniz Teknik Üniversitesi)

Doç.Dr.Bülent GÜNSOY (Anadolu Üniversitesi)

Doç.Dr.Ömer İŞCAN (Atatürk Üniversitesi)

Doç.Dr.Vedat KAYA (Atatürk Üniversitesi)

Doç.Dr.Sait KAYGUSUZ (Uludağ Üniversitesi)

Doç.Dr.Aşkın KESER (Uludağ Üniversitesi)

Doç.Dr.Veli Özer ÖZBEK (Dokuz Eylül Üniversitesi)

Doç.Dr.Serap PALAZ (Balıkesir Üniversitesi)

Doç.Dr.Abdülkadir ŞENKAL (Kocaeli Üniversitesi)

Doç.Dr.Sevtap ÜNAL (Atatürk Üniversitesi)

Doç.Dr.Sevda YAPRAKLI (Atatürk Üniversitesi)

Doç.Dr.Gözde YILMAZ (Marmara Üniversitesi)

Doç.Dr.Senay YÜRÜR (Yalova Üniversitesi)

Yrd.Doç.Dr.Aybeniz AKDENİZ AR (Balıkesir Üniversitesi)

Yrd.Doç.Dr.Doğan BIÇKI (Muğla Üniversitesi)

Yrd.Doç.Dr.Cantürk CANER (Dumlupınar Üniversitesi)

Yrd.Doç.Dr.Canan CEYLAN (Uludağ Üniversitesi)

Yrd.Doç.Dr.Kadir Yasin ERYİĞİT (Uludağ Üniversitesi)

Yrd.Doç.Dr.Burcu GÜLER (Kocaeli Üniversitesi)

Yrd.Doç.Dr.Ferhat ÖZBEK (Gümüşhane Üniversitesi)

Yrd.Doç.Dr.Emine KOBAN (Beykoz Lojistik Meslek Yüksek Okulu)

Yrd.Doç.Dr.Ceyda ÖZSOY (Anadolu Üniversitesi)

MESLEK YÜKSEKOKULLARINDAN MEZUN OLAN ÖĞRENCİLERİN İSTİHDAM SORUNLARI

THE EMPLOYMENT PROBLEMS OF GRADUANDS GRADUATED FORM VOCATIONAL HIGH SCHOOLS

Öğr. Gör. Sevilay KONYA
Selçuk Üniversitesi Taşkent MYO
Dış Ticaret Bölümü

Öğr. Gör. Sadife GÜNGÖR
Selçuk Üniversitesi Taşkent MYO
Dış Ticaret Bölümü

Özet:

Son yıllarda işsizliğe dair yaşanan gelişmeler ve bu işsizlik rakamlarında meslek yüksekokullarından mezun olan öğrencilerin önemli bir pay alması bu çalışmayı yapmamızın önemli bir nedeni olmuştur. Bu çalışmanın amacı meslek yüksekokullarından mezun olan öğrencilerin istihdam edilebilirliklerinin ortaya konulmasıdır. Aynı zamanda bu çalışmada bu öğrencilerin istihdam sorunlarının üzerinde durulacaktır. Hızla değişen teknoloji, bilgi ve artan uzmanlaşma işgücü piyasasını büyük oranda etkilemiştir. Bununla birlikte işgücü piyasasında eğitilmiş, kaliteli, becerikli ve genç işgücüne gerek duyulacaktır. Bu nedenle meslek yüksekokullarında işgücü piyasasına uygun insan kaynağı yetiştirilmelidir. Türkiye’de meslek yüksekokulları işgücü piyasasına uygun insan kaynağı yetiştirilmesi için en önemli eğitim kurumlarından birisidir. Yapılan çalışmada meslek yüksekokullarının durumuna yer verilecektir. Uygulanan istihdam politikalarının sonucunda karşılaşılan istihdam sorunları üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Meslek Yüksekokulları, İstihdam, İstihdam Sorunları.

Abstract:

Our main reason of doing this study is the improving numbers of unemployment people and the vocational students' role in this improving numbers in recent years. The aim of this study is to show the employing ability of vocational students. And also, the employment problems of these students are emphasized in this study. The rapid development in technology and information and increased qualified labor is widely affects labor market. On the other hand, labor market will look for educated, qualified, talented and young people. Because of this reason, qualified staff should be educated at vocational high schools. Vocational high schools are one of the best institutions to educate qualified staff. In this research, the conditions of vocational high schools are studied. The difference between the employment policies and current employment problems are researched.

Keywords: Vocational High School, Employment, Employment Problems

MESLEK YÜKSEKOKULLARINDAN MEZUN OLAN ÖĞRENCİLERİN İSTİHDAM SORUNLARI

1. GİRİŞ

Ülkemizde ve tüm dünyada meslek yüksekokulları, çeşitli iş kollarına nitelikli insan gücü yetiştiren yükseköğretim kurumlarıdır. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin endüstri ve hizmet sektörlerindeki en önemli sorunlarından biri, nitelikli “ara insan gücü” eksikliğidir. Ara insan gücü, işçi ile mühendis, yönetici ve idari personel arasında yer alan kademedir. Bu kademenin istihdamı ile sanayi ve hizmet sektörlerinde verim ve kalitenin artacağı muhakkaktır. Kalkınmakta olan ülkelerde, yetişmiş insan gücü yanında ara elemanlara da ihtiyaç duyulmakta olup, ülkemizde bu görevi Meslek Yüksekokulları üstlenmiş bulunmaktadır(Akyurt, 2009:177).

Bu doğrultuda gelişmiş ülkeler eğitim programlarında düşünen, üreten, sorgulayan, araştıran, sanatsal duyarlılığı olan özgüvene sahip girişimci bir genç kitlenin eğitilmesini amaçlayarak (Hızlan, 1997), bu ihtiyacı karşılamaya çalışmaktadırlar. Gelişmiş ülkeler, ekonomik kalkınmanın itici gücü olan ara elemanlar yetiştirme görevini karşılamak için bu eksikliği gideren mesleki ve teknik eğitim kurumlarına büyük önem vermektedirler (Balci vd. 2013:517). Türkiye’de de her geçen gün artan ara insan gücü ihtiyacı karşılanmak üzere meslek yüksekokulları kurulmuştur.

Mesleki eğitimin amacı; bireylere bir meslek için gerekli olan teorik bilgilerin yanında uygulamalı eğitim vermek böylece bireyin mesleki beceri, tutum ve alışkanlıkları kazanmasını sağlamaktır(Keskin vd., 2009).

İstihdam sorunu ülkelerin ekonomik ve sosyal yapısına göre farklılık gösterir. Ancak işsizlik sorunu her ülkenin en temel sorunlarından birisidir. Ülke içinde görülen birçok istikrarsızlığın sebebinin altında yatan şey aslında işsizliktir. Kısaca işsizlik, piyasadaki ücret düzeyinde çalışmak isteyip de iş bulunamaması olarak ifade edilir (Ünsal, 2000:14).

İstihdam ve işsizlik istatistikleri ekonominin makro düzeyde sağlıklı işleyip işlemediği konusunda fikir vermektedir. İstihdam ve işsizlik gibi kavramlar insanların yaşamlarıyla ve refah düzeyleriyle doğrudan ilgilidir. İstihdam bireylerin yaşamlarını etkilediği kadar toplumların da yaşamlarını etkilemektedir (Tansel, 2012:50). İstihdam kavramı ile üretim faktörlerinin fiili olarak üretime katılması ifade edilmektedir (Yıldırım, Karaman ve Taşdemir, 2007:19).

Bu çalışmada ise meslek yüksekokullarının tanımı, önemi üzerinde durulmuş ve meslek yüksekokullarının tarihsel gelişimi ele alınmıştır. Ayrıca istihdam ve işsizlik kavramlarına yer verilecektir. Meslek yüksekokullarından mezun olan öğrenciler ile ilgili seçilen bir takım verilerden hareket ile meslek yüksekokullarından mezun olan öğrencilerin istihdam durumu değerlendirilecektir.

2. MESLEK YÜKSEKOKULLARININ TANIMI, ÖNEMİ VE TARİHSEL GELİŞİMİ

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 3/c maddesinde meslek yüksekokulu (MYO), belirli mesleklere yönelik ara insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan, iki yıl (dört yarıyıl) eğitim-öğretim veren bir yükseköğretim kurumu olarak tanımlanmıştır(Nartgün ve Yüksel, 2009: 1-18).

2547 sayılı kanunda meslek yüksekokulları "Belirli mesleklere yönelik ara insangücü yetiştirmeyi amaçlayan dört yarıyılık eğitim-öğretim sürdüren yükseköğretim kurumu" olarak tanımlanmış, orta öğretime dayalı, en az dört yarıyılık bir programı kapsayan ara insangücü yetiştirmeyi amaçlayan ve lisans öğretiminin ilk kademesini teşkil eden bu kademeye önlisans adı verilmiştir. Mesleki eğitimin genel amacı, sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerinde istihdam edilecek nitelikli işgücünü eğitmek, yetiştirmek ve aynı zamanda mesleklerinin devamı olan yükseköğretim kurumlarına geçiş için gerekli temel eğitimi vermektir (Eşme, 2007). Bu okullarda gerçekleşen mesleki eğitim ile bireyler belirli bir

meslek alanı ile ilgili bilgi, beceri ve iş alışkanlığı kazanıp yeteneklerini geliştirirler (Sezgin, 2000). Bu okullar sanayinin gereksinim duyduğu nitelikli ara insan gücünü yetiştiren temel kaynak olup, verdikleri eğitim ile işletmelerin çeşitli alanlarda ara eleman ihtiyacını karşılarlar. Bu doğrultuda bu okulların yetiştirdiği mezunların sanayi ve hizmet sektörlerinin taleplerine cevap verebilecek yeterlilikte donatılması gerekmektedir(Balcı vd., 2013:517).

Ön lisans eğitimi, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin sonucunda, modern insanın endüstri, ticari ve ekonomi sektörünün değişen gereksinimlerine paralel olarak gelişen ve toplumun bu gelişme karşısında eğitim olanaklarını genişletme taleplerine cevap oluşturan yeni bir eğitim kademesidir. Bu kademedeki programlar istihdam sektörüne kısa yoldan geçmek, yarı profesyonel düzeydeki mesleklere hazırlanmak, genel eğitim ve önlisans derecesi olmak veya lisans programlarına transfer yapmak üzere, öğrenim görmek isteyenler için geliştirilmiştir. Meslek yüksekokulları da bu amaçlar çerçevesinde oluşmuş mesleki ve teknik eğitim veren bir önlisans eğitim birimidir(Sevinç, 2002:140). Ekonomik, toplumsal ve siyasal yapının ulusal hedeflere göre düzenlenmesi olarak tanımlanan, kalkınmada önemli yeri olan meslek yüksekokulları, kuruldukları bölgede yaşam kalitesinin yükselmesi, kültürel etkinliklerin artması, eğitime katılma oranında artış olması gibi faydalar sağlamaktadır. Yıldız ve Talih (2011) üniversitelerin kalkınmaya sağladığı faydalar konusunda yapmış oldukları çalışmada bu katkıları ekonomik ve sosyal katkı olarak iki alt grupta incelemişlerdir. Araştırmacılar yükseköğretim kurumlarının ekonomik katkılarını istihdam yaratma, nitelikli nüfus, harcamaların gelir yaratma etkisi, yeni ürün geliştirme vb. olarak belirlerken; sosyal katkılarını eğitime katılma oranının artması, kültür alışverişi, kalkınmanın sürdürülebilirlik kazanması vb. olarak belirtmişlerdir(Yücebaş vd., 2013:45).

Sanayi öncesi toplumlarda meslek eğitimi formal bir eğitimden ziyade usta-çırak ilişkisi ile yürüyen bir yapıya sahipti. Türk toplumunda da 18. yy'a kadar mesleki eğitim geleneksel usullere dayalı bir sistem içerisinde Selçuklu döneminde Ahilik, Osmanlı döneminde ise Lonca teşkilatları tarafından yürütülmüştür. Bu yapıda anne ve babaları tarafından meslek öğrenmek üzere bir ustanın yanına verilen çocuklar, belli bir süre burada

çalışarak önce kalfalığa, sonra da ustalığa terfi ederdi. Bunun yanı sıra devlete bağlı bazı büyük kuruluşlar da kurs ya da okullar açarak ihtiyaç duydukları kalifiye elemanları yetiştirmekteydiler. Buralarda mesleki yeterliliğin esasları belirlenirken aynı zamanda ticaret ahlakının korunması da esas alınmıştır(Şahin ve Fındık, 2008: 66-67). Sanayi devriminin etkilerinin Türk toplumunda hissedilmesiyle birlikte mesleki eğitimin okul disiplini içinde yürütülmesi zorunluluğu ortaya çıkmıştır (<http://etogm.meb.gov.tr>).

Ülkemizde 2-3 yıllık ön lisans okulları uygulamalarına 1974 yılından itibaren başlanmıştır. Bu alandaki ilk uygulamalar, Ege Üniversitesine bağlı Balıkesir ve Denizli Ön Lisans Okulları olmuştur. Daha sonra Boğaziçi ve Hacettepe Üniversitelerinde bu tür uygulamaya devam edilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı da 1975-1976 öğretim yılında kendi bünyesinde oluşturduğu “Yaygın Öğretim Kurumu” (YAY-KUR) ile geniş çaplı on lisans uygulaması başlatmıştır. Meslek yüksekokulları adı altında başlatılan bu uygulamada, eğitim-öğretim süresi iki yıl olarak belirlenmiş ve teknik, sosyal bilimler ve hayati bilimlerin çeşitli dallarını kapsamıştır. Meslek Yüksekokulları 1982 yılına kadar YAY-KUR bünyesinde faaliyet gösterirken, 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 1982 yılında üniversitelere bağlanmıştır. Meslek yüksekokulları halen üniversitelere bağlı olarak faaliyet göstermekte ve kurulabilmektedirler. Bugün, meslek yüksekokullarının bazıları fakültelere, bazıları da rektörlüklere bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmektedirler(Örs, 2003:2).

3. İŞSİZLİK VE İSTİHDAM KAVRAMI

İstihdam, insan ile ilgili bir kavramdır. En temel anlamı ile istihdam ise çalışma ve çalıştırma anlamlarına gelmektedir (Bocutoğlu, 2012:74). Bir ülke mevcut üretim faktörlerinin ne kadar çok kısmını çalıştırırsa üretilen mal ve hizmet miktarı o kadar fazla olacak ve ülkede yaşayan insanların refah düzeyleri de o kadar yüksek bir seviyeye çıkacaktır (Aykırı, 2008:27).

Bir ekonomide çalışma gücünde ve arzusunda olan ve aynı zamanda cari ücret düzeyinde çalışmak isteyip de iş bulamayan işgücüne işsiz denir. Bu tanımda ifade edildiği üzere bir kişinin işsiz sayılabilmesi için belirli şartları taşıması gerekir. Bunlar (Çoban, 2013:338):

- Bir kimse çalışma arzusunda olmalıdır.
- Çalışma arzusu olan kişinin, çalışma gücü bulunmalıdır.
- Çalışma arzusu olan ve çalışma gücü olan bireyin piyasada oluşan cari ücret düzeyini kabul etmesi gerekir.

4. TÜRKİYE'DE MESLEK YÜKSEKOKULLARINDAN MEZUN OLAN ÖĞRENCİLERİN İSTİHDAMI

Türkiye, 1960'lerden beri hemen her dönem görülen yüksek işsizlik oranlarıyla mücadele etmek zorunda kalan bir ülkedir. Özellikle 1980'lerden sonra, küreselleşme ve teknolojik ilerleme nedeniyle artmaya başlayan işsizlik, 1990'larda uluslararası düzeylere göre yüksek sayılan düzeylere ulaşmıştır. 2001 kriziyle birlikte, işsizlik daha da derinleşmiş ve kriz sonrası istihdamdaki toparlanma ekonomik büyümedeki toparlanmanın aksine çok yavaş ve sınırlı olmuştur. Hızlı nüfus artışı, eğitim politikasındaki sorunlar, yatırım yetersizliği, siyasi ve ekonomik istikrarsızlık gibi nedenler bu sorunun daha da ağırlaşmasının belirgin nedenleridir (Ay, 2012:322).

Türkiye'de işsizliğin önemli sebeplerinden birisini eğitim sistemi ve verilen eğitimin düzeyi belirlemektedir. Ülkeler genç işsizlik oranlarında ciddi ve sürdürülebilir bir azalma süreci içerisinde eğitim sistemlerinde sağlam yapılanmalar oluşturmalıdır (Kabaklarlı ve Gür, 2011:5).

Bir ülkenin gençleri gelecekteki rekabet etme kapasitesini arttıracak insan kaynaklarını oluşturmaktadır. Ancak ihtiyaçları karşılanmadığı takdirde, örneğin eğitimlerini sürdürme fırsatı ya da çalışmak isteyecekleri iyi bir iş bulamadıklarında, ülke için hem sosyal hem de ekonomik yönden baskı oluşturabilirler. İşverenler üniversite

mezunları yerine daha çok teknisyene ihtiyaç duyduklarını ifade etmektedir (Muslu, 2010:19-31).

Hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde eğitim düzeyi istihdam oranlarını büyük ölçüde etkilemektedir (O'Higgins, 2001: 30). Aşağıdaki Tablo-1'de Türkiye'de 2005-2013 yılları arasında yüksekokul veya fakülte eğitimine göre istihdam oranları gösterilmiştir.

Tablo-1: Yüksekokul veya Fakülte Eğitimine Göre İstihdam Oranları (%)

Yıllar	Yüksekokul veya Fakülte
2000	50,0
2001	49,8
2002	44,2
2003	44,4
2004	47,6
2005	51,5
2006	54,9
2007	54,6
2008	53,4
2009	50,8
2010	48,6
2011	52,1
2012	52,5
2013	53,0

Kaynak: TÜİK

Türkiye'nin 2000-2013 yılları arasındaki yüksekokul veya fakülte eğitimine göre istihdam oranları incelendiğinde en fazla istihdam oranının 2008 yılında olduğu görülmektedir. En düşük istihdam oranının ise 2010 yılında gerçekleştiği görülmektedir.

Meslek yüksekokullarından mezun olan öğrenciler için istihdam politikaları önerilebilir (Muslu, 2010:32):

- Meslek yüksekokulu mezunlarında işsizlik oranı yüksektir. Bunun için sanayi odaları ve organize sanayi bölgesi yönetimleri, meslek okullarının kalitesini geliştirme, eğitim malzemelerini, kullanılan araç gereçleri yenileyip modernleştirme konusunda destek olabilirler.

- İşletmeler meslek yüksekokulu mezunlarına ve öğrencilerine staj ve sonrasında kalıcı iş fırsatları sunarak işsizlik probleminin ortadan kalkmasına yardımcı olabilirler.
- Bu gençlerin istihdamı ile ilgili teşvikler sağlanmalıdır.

Eğitim uzun dönemde işsiz kalma riskini düşürmektedir. Ancak Türkiye’de lise ve üzeri eğitim almış yüksek sayıdaki genç işgücünün istihdam olanakları daha düşüktür. Bu durum ise özellikle eğitimden istihdama geçişi kolaylaştıran politikaları ihtiyaç olduğunu ve eğitimde edinilen bilgilerin işgücü piyasası ile uyummadığını ifade etmektedir (Yentürk ve Başlevent, 2007:11).

İşkur rakamlarına göre, 2000-2013 yılları arasında önlisans mezunlarının işe başvurmaları ve yerleştirilmeleri yukarıdaki tabloda gösterilmiştir. Bu tabloda başvuran kişi sayısının çok fazla olduğu ancak yerleştirmelerin başvuruları karşılayamadığı görülmektedir.

Tablo-2: Önlisans Mezunlarının İşe Başvuruları ve Yerleştirmeler

	Yıl İçindeki Başvuranlar	İşe Yerleştirmeler
2000	31.137	697
2001	9.884	1.386
2002	10.496	975
2003	28.067	1.659
2004	48.120	3.137
2005	31.020	3.675
2006	37.257	4.217
2007	45.374	6.241
2008	118.704	4.463
2009	84.285	5.940
2010	66.295	9.070
2011	81.131	22.709
2012	191.747	32.547
2013	220.168	48.240

Kaynak: İşkur İstatistik Yıllığı (2000-2013)

Türkiye önlisans mezunlarının işsizlik oranlarının bu derece yüksek olması üniversiteden yeni mezun olmuş, askerlik görevini bitirmiş, ilk kez iş arayan sınıfa dahil olmuş yüksek öğrenimlilerin ücret beklentilerinin yüksek olması ve aldıkları eğitime paralel

bir iş bulma isteğinden dolayı iş bulma sürelerinin uzamasından kaynaklanmış olabilir (Kabaklarlı ve Gür, 2011:7).

5. SONUÇ

Meslek yüksekokulları, belirli mesleklere yönelik ara insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan, iki yıl (dört yarıyıl) eğitim-öğretim veren bir yüksek öğretim kurumlarıdır.

İstihdam üretim faktörlerinin tamamının işgücünde kullanılması olarak ifade edilebilir.

İstihdam ve meslek yüksekokullarından hareketle meslek yüksekokullarından mezun olan öğrencilerin istihdamına yer verilen bu çalışmada Türkiye’de istihdam edilen meslek yüksekokulu mezunu öğrencilerin eğitim durumlarına göre istihdam oranları ve İŞKUR’ a yapılan başvurular ve bunun sonucu olarak yapılan yerleştirmeler baz alınmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, yüksekokul veya fakülte mezunlarının istihdam oranlarında zaman zaman düşüşler yaşanmakla birlikte genel itibari ile artışlar yaşandığı gözlemlenmektedir. İŞKUR’ a başvuru yapan önlisans mezunları 2005-2013 yılları arasında artış göstermiştir. Bununla birlikte aynı yıllar arasında işe yerleştirmelerde de artışlar gözlenmiştir. Ancak yapılan başvuru sayısına karşılık yerleşimler yeterli şekilde sağlanamamıştır.

Sonuç olarak, meslek yüksekokullarından mezun olan öğrencilerin istihdamında önemli gelişmeler yaşanmıştır. İncelediğimiz 2000-2013 yıllarını kapsayan on dört yıllık dönemde ciddi artışlar gözlemlenmiştir. Ancak, burada bir takım politikaların uygulanma gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Meslek yüksekokullarında okuyan öğrencilerin staj imkânı arttırılmalı ve okuldan istihdamına geçişi kolaylaştıracak şekilde eğitim sistemi planlanmalıdır. Mezun olan gençlere devletten, iş çevrelerinden ve toplumdan daha fazla destek sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

AKYURT, N. (2009) "Meslek Yüksekokulları ve Marmara Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Genel Profili", Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi, Cilt:4, Sayı:11.

AY, S. (2012) "Türkiye'de İşsizliğin Nedenleri: İstihdam Politikaları Üzerine Bir Değerlendirme", Yönetim ve Ekonomi Dergisi, Cilt: 19, Sayı: 2, s: 321-341.

AYKIRI, M. (2008) "Ekonomik Büyüme-Enflasyon-İşsizlik İlişkisi: Türkiye Üzerine Bir Uygulama (1980-2005)", Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.

BALCI, E. ARGON, T. ve KÖSTERELİOĞLU, M. (2013) "Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Okul ve İş Yaşamına Yönelik Görüşleri", Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, Cilt:19, Sayı:4, 515-541.

BOCUTOĞLU, E. (2012) "Makro İktisat Teoriler ve Politikalar (9. Baskı)", Murathan Yayınevi, Trabzon.

ÇOBAN, O. (2013) "İktisada Giriş (4. Baskı)", Atlas Akademi, Konya.

EŞME, İ. (2007) "Mesleki ve Teknik Eğitimin Bugünkü Durumu Ve Sorunlar", T.C. Yükseköğretim Kurulu, Uluslararası Mesleki ve Teknik Eğitim Konferansı, Ankara.

HIZLAN, D. (1997) "Okul-Sanayi İlişkileri", İnkılap Yayınevi, İstanbul.

KABAKLARLI, E. ve GÜR, M. (2011) "Türkiye'de Genç İşsizlik Sorunu ve Ekonomik Belirleyicilerinin Uzun Dönem Eş-Bütünleşme Analizi", http://www.tcmb.gov.tr/yeni/iletisimgm/esra_kabaklarli-murat_gur.pdf , ss: 1-16.

KESKİN, N. ve ark. (2009) "Meslek Yüksekokulları Büro Yönetimi Ve Sekreterlik Programlarını Meslek Lisesi Öğrencilerinin Tercih Etme / Etmeme Nedenlerinin Belirlenmesi", 1. Uluslararası 5. Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, Selçuk Üniversitesi Kadınhanı Faik İçil MYO, 27-29 Mayıs, Konya.

MUSLU, A. (2010) "Türkiye'de Mesleki Eğitim Almış Nüfusun İstihdam Sorunları ve Çözüm Önerileri", Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

NARTGÜN, Ş.S. YÜKSEL, E. (2009) "Ahi Evran Üniversitesi Kaman Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Düzeylerinin Belirlenmesi", Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt 10, Sayı 2, 1-18, Ağustos, Kırşehir.

O'HIGGINS N. (2001) "Youth Unemployment and Employment Policy: A Global Perspective", MPRA Paper No: 23698.

ÖRS, F. (2003) "Meslek Yüksekokullarının Toplumsal İşlevi: Bir Meslek Yüksekokulunun Kurumsal İmaj Araştırması", Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:10.

SEVİNÇ, B. (2002) "Meslek Yüksekokullarının Eğitim Sistemimizdeki Yeri ve Sayısal Gelişmeler", Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Sayı:1, Cilt:34, Ankara.

SEZGİN, İ. (2000) "Mesleki ve Teknik Eğitimde Program Geliştirme", Nobel Yayınevi, Ankara.

ŞAHİN, İ. ve FINDIK, T. (2008) "Türkiye'de Mesleki ve Teknik Eğitim: Mevcut Durum", Sorunlar ve Çözüm Önerileri, TSA, Yıl:12, S:3.

TANSEL, A. (2012) "2050'ye Doğru Nüfus Bilim ve Yönetim", Tüsiad Yayınları, İstanbul.

ÜNSAL, E. (2000) "Makro İktisat", İmaj Yayıncılık, Bursa.

YILDIRIM, K. KARAMAN, D. ve TAŞDEMİR, M. (2007) "Makro Ekonomi", Seçkin Yayıncılık: Ankara.

YILDIZ, E. ve TALİH, D. (2011) "Üniversitelerin Kalkınmadaki Rolü: Babaeski Meslek Yüksekokulu Örneği", Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi (6:2), 269-287.

YENTÜRK, N. ve BAŞLEVENT, C. (2007) "Türkiye'de Genç İşsizliği", Gençlik Çalışmaları Birimi Araştırma Raporu, No:2

YÜCEBAŞ, E. ALKAN, G. ATASAGUN, H. G. ve EGELİ, H. A. (2013) "Ege Bölgesinde Bulunan Meslek Yüksekokullarının Durum Analizi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri", Electronic Journal of Vocational Colleges- Aralık 2013 UMYOS Özel Sayı.

<http://etogm.meb.gov.tr>

<http://tuikapp.tuik.gov.tr/isgucuapp/isgucu.zul>

<http://www.iskur.gov.tr/kurumsalbilgi/istatistikler.aspx>